

Tro gott om varandra

»Vi behöver inte alltid hålla med varandra«

Det brukar sägas att Svenska kyrkan är en trosgemenskap och inte en åsiktsgemenskap. Och det kan nog stämma relativt bra, även om det inom kyrkan också ryms en otrolig mängd olika sätt att tro på. "Gemenskap" i trosgemenskap får alltså här mera förstås som att vi tror tillsammans, än hur vi tror tillsammans. Att vidare diskutera vad som förenar eller särskiljer dessa sätt att tro, är dock inte avsikten med denna text, och därmed lämnas den frågan tills vidare därhän.

Hur trosgemenskapsaspekten nu än skall förstås, så är det i vilket fall som helst något gott att Svenska kyrkan inte är en åsiktsgemenskap. Det tror – eller åtminstone hoppas – jag att de flesta kan hålla med om. Att det ryms en stor mängd olika åsikter är i sig gott, för det innebär rimligen att det även ryms många olika sorters människor i kyrkan. Vi är olika, vi tycker olika. Det är bra.

I sammanhang där många åsikter ryms, förekommer vanligen även diskussioner där de olika åsikterna bryts mot varandra. Det är också gott, för det är vanligtvis så utveckling sker. Och inom Svenska kyrkan – och i dess närhet – saknas verkligen inte diskussioner. Kyrkliga tidskrifter, bloggar och sociala media närmast svämmar över av diskussioner om Svenska kyrkans förehavanden, och nedlagt i kyrkans själva grundstruktur, allt från den dubbla ansvarslinjen i församlingsarbetet till kyrkans parlamentariska högsta styrelseorgan kyrkomötet, är åsiktsbrytandet vägen till beslut och – förhoppningsvis (ibland) – större samförstånd för varandras ståndpunkter.

Trots detta till synes gynnsamma debattklimat saknar dock i varje fall undertecknad många gånger något som enligt min mening bör präglade varje gott samtal: respekten för individen.

Det finns en tendens – uppfattar jag – att misstro sina meningsmotståndare och istället för att lyssna på deras argument, på förhand göra en så negativ tolkning som möjligt av deras avsikter. Ett ständigt återkommande exempel på detta är påståendet att kyrkans agerande styrs av någon form av realpolitisk taktik för att behålla tillhöriga eller vara "sammhället" till lags, snarare än utifrån en teologiskt

grundad reflektion och tolkning av vad kristen praxis bör vara.

Men jag är faktiskt övertygad om att ingenstans, vare sig på kyrkokansliet i Uppsala, hos stiftsledningarna eller ute i enskilda församlingar, sitter medarbetare i planeringsmöten och konstaterar – med pannorna i djupa veck – att "nu tror vi ju visserligen inte så här, men låt oss ändå gå ut med det här budskapet (vad det nu än må handla om) för att kyrkan ska verka relevant i andras ögon". Låter det inte ganska absurt, i själva verket, att tro att så vore fallet?

Och inte bara förefaller det vara absurt, det blir också väldigt förminskande och drar rent av iväg åt det konspiratoriska hållet. Påståenden att något sägs eller görs utifrån dolda avsikter utan att detta i så fall kan ledas i bevis, är inte heller särskilt klädsamma för den som uttalar dem. Och det riskerar faktiskt att framstå som ganska illvilligt.

Tänk om alla debattanter istället kunde stanna upp för ett ögonblick och utgå ifrån att även den som tycker och tänker diametralt annorlunda, faktiskt rimligen också gör det utifrån vad den anser vara goda grunder och goda avsikter.

Och bara för att någon uttalar sig på ett visst sätt i en viss fråga, betyder inte det med nödvändighet att andra därmed på förhand kan veta vad samma person tycker i andra frågor. Precis som att Svenska kyrkan inte är en åsiktsgemenskap, så prenumererar sällan någon på färdigpaketerade åsiktspaket. Om vi istället kunde lyssna intresserat på varandra och försöka ta in andras synsätt, så uppstår just ett samtal istället för ett talande förbi varandra.

Vi behöver inte alltid hålla med varandra. Vi ska inte alltid hålla med varandra!

Det vore förfärligt! Men samtalet behöver inte leda till åsiktsgemenskap bara för att det är gott. Vi kan "agree to disagree" och ändå tro gott om varandra.

PETER FORSBERG

